

Dr hab. inż. Sławomir Smólczyński, prof. UWM
Uniwersytet Warmińsko Mazurski w Olsztynie
Wydział Rolnictwa i Leśnictwa
Katedra Gleboznawstwa i Mikrobiologii
10-927 Olsztyn, Pl. Łódzki 3
e-mail: slawomir.smolczynski@uwm.edu.pl

Olsztyn dn.12.05.2023 r.

**Recenzja osiągnięcia naukowego pt.
„Ocena rolnictwa na obszarach problemowych w Polsce”
oraz dorobku naukowego dr. inż. Jana Jadczyżyna,
ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo**

1. Podstawa opracowania

Niniejsza recenzja została wykonana w odpowiedzi na pismo z dnia 14.03.2023 roku (RN.471.1.2021.DM L.dz. RN-37/2023) sporządzone przez Z-cę Przewodniczącą Rady Naukowej prof. dr. hab. Janusza Podleśnego, z informacją o powołaniu mnie przez Radę Doskonałości Naukowej na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr. inż. Jana Jadczyżyna.

Do opracowania recenzji wykorzystano przesłane materiały w formie papierowej i elektronicznej:

- a) Dane kontaktowe Kandydata (zał. 1).
- b) Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia naukowego doktora nauk rolniczych w zakresie kształtowania środowiska (zał. 2).
- c) Autoreferat w języku polskim (zał. 3).
- d) Autoreferat w języku angielskim (zał. 3a).
- e) Informacja o wystąpieniach na krajowych lub międzynarodowych konferencjach i warsztatach naukowych (zał. 4).
- f) Wykaz publikacji oraz innych opracowań (zał. 5).
- g) Potwierdzenie udziału w projektach badawczych i innych pracach realizowanych w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach (zał. 6).
- h) Monografia.

2. Najważniejsze fakty z życiorysu zawodowego Kandydata

Dr inż. Jan Jadczyzyn uzyskał dyplom magistra inżyniera geodezji urządzeń rolnych na Wydziale Melioracji Rolnych i Leśnych/ Oddział Geodezji Urządzeń Rolnych Akademii Rolniczej w Krakowie (niestety nie podano tytułu pracy magisterskiej i nazwiska promotora). Stopień doktora nauk rolniczych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska uzyskał w 1996 roku w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Ekologiczne i użytkowe następstwa scalania gruntów (na przykładzie obiektu Gorajce)”, której promotorem był prof. dr hab. Czesław Józefaciuk.

Dr inż. Jan Jadczyzyn w latach 1986-1988 pracował jako asystent w Zakładzie Geodezyjnego Urządzania Terenów Wiejskich Akademii Rolniczej w Krakowie. W 1988 roku został zatrudniony w Zakładzie Erozji Gleb i Urządzania Terenów Urzeźbionych Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach na stanowisku asystenta, a w roku 1996 na stanowisku adiunkta. Od 2000 roku pracuje w Zakładzie Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

3. Ocena osiągnięcia naukowego wymienionego w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2022 poz. 574)

Dr inż. Jan Jadczyzyn jako osiągnięcie naukowe przedstawił monografię pt. „Ocena rolnictwa na obszarach problemowych w Polsce”, opublikowaną w roku 2022, w serii Monografie i Rozprawy 65, przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

W pierwszym rozdziale monografii (Wstęp i cel badań) Autor wymienia następujące cele przeprowadzonych badań:

- ocena warunków przyrodniczo-gospodarczych oraz produkcji rolniczej i efektów ekonomicznych gospodarstw na obszarach problemowych rolnictwa (OPR) w latach 2002-2010,
- określenie zmian zachodzących w rolnictwie na OPR w pierwszym okresie po akcesji Polski do UE w latach 2002–2010.

Natomiast w Autoreferacie Kandydat podaje, że pierwszoplanowym celem badań było „wyznaczenie w skali kraju obszarów problemowych rolnictwa (OPR) charakteryzujących się skrajnie niekorzystnymi warunkami przyrodniczymi produkcji rolniczej”. O tym celu czytelnik dowiaduje się dopiero z rozdziału czwartego monografii pt. „Materiały i metodyka badań”, w którym Autor stwierdza, że zakres badań realizowanych w trzech edycjach programu

wieloletniego IUNG-PIB w latach 2005-2020 obejmował m in. wyznaczenie obszarów problemowych rolnictwa. Do realizacji postawionych celów badań Autor wykorzystał dane kartograficzne i punktowe w formacie cyfrowym oraz dane statystyczne w szczególności: bazę danych punktów Monitoringu Chemizmu Gleb obejmującą 50 tys. punktów w skali kraju, numeryczną mapę potencjalnej erozji wodnej, wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (WWRPP), dane Powszechnego Spisu Rolnego Głównego Urzędu Statystycznego (PSR 2002, PSR 2010), istniejące bazy danych ONW. Do oceny warunków produkcyjno-ekonomicznych gospodarstw Autor wykorzystał łącznie 36 cech diagnostycznych gospodarstw, m.in. strukturę obszarową i rozdrobnienie gruntów (powierzchnię i liczbę działek w gospodarstwie, odległość najdalej położonej działki od siedliska), strukturę użytkowania gruntów w tym udział gleb w dobrej kulturze, strukturę zasiewów, intensywność produkcji rolniczej oparciu o zużycie nawozów i obsadę zwierząt, wartość produkcji towarowej i nakłady produkcyjne na 1 ha użytków rolnych, dochody z rolnictwa oraz rent i emerytur, strukturę gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych. Wyniki badań opracował przy użyciu programu ArcGIS oraz metod statystycznych w programie Statgraphics. Wyznaczenie obszarów problemowych OPR oraz ocenę warunków przyrodniczych i organizacyjno-ekonomicznych rolnictwa przeprowadzono dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wyniki badań zostały uzyskane w trakcie realizacji zadań w programie wieloletnim IUNG-PIB, których Autor był kierownikiem.

Efektom przeprowadzonych badań, ważnym dla rozwoju rolnictwa w Polsce, jest opracowanie kryteriów i wydzielenie w skali kraju Obszarów Problemowych Rolnictwa (OPR), które obejmują obszary:

- o skrajnie niekorzystnych warunkach przyrodniczych dla produkcji rolniczej (OPR ONW górskie i specyficzne oraz OPR ONW nizinne II wydzielone zgodnie z kryteriami wydzielenia strefy ONW nizinnej II według rozporządzenia Rady (EW) nr 1257/1999)
- o niekorzystnej strukturze agrarnej (OPR struktura gospodarstw),
- zagrożone procesami degradacji gleby w tym:
 - gleby zagrożone erozją wodną (OPR erozja),
 - gleby o silnie kwaśnym odczynie, $\text{pH}_{\text{KCl}} < 4,5$ (OPR zakwaszenie),
 - gleby zanieczyszczone pierwiastkami śladowymi (OPR zanieczyszczenie),
 - gleby o niskiej zawartości próchnicy $< 1,3\%$ (OPR próchnica),

Kryteria wyznaczania Obszarów Problemowych Rolnictwa zostały rozszerzone w porównaniu z obszarami ONW pierwszej edycji o dodatkowe czynniki ograniczające rozwój obszarów wiejskich. Na uwagę zasługuje wyodrębnienie obszarów zagrożonych procesami degradacji gleby, które wymagają podejmowania działań ochronnych, co jest mocno akcentowane

w Strategii Unii Europejskiej na rzecz ochrony gleb 2030. Należy przy tym zauważyć, że kryteria wyróżniania „OPR zanieczyszczenie” oparte są na nieaktualnym obecnie Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Zachodzi zatem potrzeba modyfikacji istniejących kryteriów wydzielenia Obszarów Problemowych Rolnictwa, na co wskazuje również Autor monografii.

Do obszarów OPR zakwalifikowano 820 gmin, które stanowią 37,8% gmin wiejskich i miejsko-wiejskich i zajmują 32,0% użytków rolnych w Polsce. W znacznej liczbie tych gmin występuje jednocześnie kilka czynników ograniczających produkcję rolniczą. Istotną część osiągnięcia stanowi przeprowadzenie gruntownej oceny warunków przyrodniczych, organizacyjnych oraz ekonomicznych efektów działalności gospodarstw rolnych zlokalizowanych w wyróżnionych klasach obszarów OPR i odniesienie wyników badań do gospodarstw znajdujących się poza OPR oraz określenie zmian warunków organizacyjno-ekonomicznych i produkcji rolniczej w gospodarstwach w latach 2002-2010.

Do ważnych stwierdzeń osiągnięcia należy zaliczyć wykazanie, że gospodarstwa na OPR w porównaniu z gospodarstwami położonymi poza OPR charakteryzują się:

- istotnie niższą jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej (niższymi wartościami wskaźnika WPPR),
- mniejszą średnią powierzchnią gospodarstwa, a większym udziałem gospodarstw małych (w przedziale 1-5 i 5-10 ha), większą liczbą działek oraz większą odległością działek od ośrodka gospodarczego,
- statystycznie mniejszym udziałem użytków rolnych, użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i mniejszą powierzchnią zasiewów, a większym udziałem ugorów, trwałych użytków zielonych i użytków leśnych,
- mniejszym o ponad 60% poziomem nawożenia mineralnego NPK,
- mniejszą o 37,4% produkcją towarową na 1 ha UR a większymi o 18,1% nakładami produkcyjnymi na 1 ha UR,
- większym udziałem gospodarstw słabych ekonomicznie w przedziale 0-2000 i 2000-8000 euro a niemal trzykrotnie mniejszym udziałem gospodarstw ekonomicznie silniejszych w przedziale 25 000-100 000 i > 100 000 euro,
- prawie dwukrotnie większym udziałem dochodów z rent i emerytur.

Dr inż. Jan Jadczyzyn stwierdził, że w analizowanych latach 2002-2010 nastąpił przyrost powierzchni gospodarstw na obszarach OPR, ale był on niemal dwukrotnie mniejszy niż poza OPR. Badania wykazały również duże zróżnicowanie analizowanych cech w obrębie poszczególnych klas obszarów OPR. Habilitant na podstawie wielowymiarowej oceny gospodarstw sformułował ważne wnioski, że rozwój rolnictwa na wyróżnionych obszarach problemowych odbywa się wolniej

w porównaniu z obszarami poza OPR, a prowadzenie produkcji rolniczej należy ściśle łączyć z działaniami chroniącymi zasoby glebowe.

Udokumentowanie istotnych różnic między warunkami przyrodniczymi, organizacyjnymi i ekonomicznymi na obszarach OPR i poza OPR, jak również zróżnicowania w obrębie wyróżnionych klas OPR wnosi istotne informacje dla kształtowania wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Wyniki mogą stanowić istotne wsparcie w procesie podejmowania decyzji w planowaniu przestrzennym.

Należy podkreślić, że wyniki badań oprócz walorów naukowych mają bardzo duże znaczenie praktyczne, czego dowodem jest ich wykorzystanie w programach rolnośrodowiskowych.

Pod względem formalnym monografia nie budzi większych zastrzeżeń. Składa się z siedmiu rozdziałów oraz streszczenia w języku polskim oraz angielskim i liczy 116 stron. Zaletą jest zamieszczenie rozdziału „Synteza oceny rolnictwa według klas OPR”. W opracowaniu występują jednak błędy edytorskie np. niewłaściwy podpis pod tabelą 8 (str. 62), błędny opis rysunku 15 (str. 42), powtórzenia zdań dotyczących wartości wskaźnika WRPPP (str. 19 i 29). Niezrozumiałe dla czytelnika może być określenie „1 EUR = 1000 EURO) na str. 70 oraz w opisie tabeli 15 (str. 71). Dużym ułatwieniem dla czytelnika byłoby sporządzenie wykazu objaśniającego skróty, które są często używane w tekście. Ponadto na Mapie typów genetycznych gleb w Polsce (rys. 4, str. 15) występuje niefortunne określenie gleby pseudobielicowe, które od wielu lat jest mocno krytykowane przez gleboznawców. Powyższe uwagi natury formalnej nie obniżają wartości merytorycznej monografii naukowej.

Reasumując stwierdzam, że wyniki osiągnięcia naukowego dr. inż. Jana Jadczyzyna dotyczące zdefiniowania i wyznaczenia Obszarów Problemowych Rolnictwa (OPR) oraz szczegółowej charakterystyki ich warunków przyrodniczych i organizacyjno-ekonomicznych mają istotne znaczenie dla ustalenia właściwych zasad zrównoważonego rozwoju rolnictwa na obszarach zróżnicowanych pod względem potencjału produkcyjnego i stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej rolnictwo i ogrodnictwo.

4. Ocena aktywności naukowej

Na wstępie należy stwierdzić, że istnieją rozbieżności między liczbą publikacji podaną w Autoreferacie (zał. 3) a liczbą w podaną wykazie dorobku (zał. 5). Ponadto w wykazie tym Habilitant nie uwzględnił podziału na okres przed uzyskaniem stopnia doktora i po jego uzyskaniu. Pewnym mankamentem Autoreferatu jest stosowanie wielu skrótów, których Autor nie objaśnił.

Oprócz monografii stanowiącej osiągnięcie naukowe, zgodnie z zestawieniem publikacji w tabeli 1 (zał. 3) dr inż. Jan Jadczyzyn opublikował 35 rozdziałów w monografiach oraz 45 prac w czasopiśmie, w tym 7 przed uzyskaniem stopnia doktora (trzech publikacji wymienionych w załączniku 5 Kandydat nie uwzględnił w tabeli). W dwunastu publikacjach Habilitant jest jedynym Autorem, dwadzieścia pięć publikacji jest dwuautorskich, a pozostałe prace są wieloautorskie, co świadczy o umiejętności pracy twórczej Habilitanta w zespołach badawczych. Należy podkreślić, że publikacje w wysokopunktowanych czasopiśmie powstały w rezultacie współpracy z badaczami z różnych ośrodków naukowych w kraju i za granicą, m.in. z: SGGW w Warszawie, Instytutu Agrofizyki w Lublinie, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Uniwersytetu w Hanowerze.

Dziesięć prac zostało opublikowanych w czasopiśmie naukowych indeksowanych w bazie Web of Science Core Collection w tym 7 w czasopiśmie posiadających współczynnik wpływu IF (Atmosphere, Sustainability, Land, International Agrophysics, Journal of Environmental Management, Polish Journal of Environmental Studies, Journal of Ecological Engineering), trzy w Soil Science Annual i jedna w Polish Journal of Soil Science. Według bazy Web of Science sumaryczny Impact Factor opublikowanych prac wynosi 15,170, Index Hirscha 4, a liczba cytowań 68 (8.05.2023 r.). Łączna liczba punktów uzyskanych za prace opublikowane zgodnie z rokiem ich wydania, według list czasopiśmie MNiSW, wynosi 1055. W okresie ostatnich 5 lat ukazało się 17 prac, tj. ponad trzy prace rocznie, co można uznać jako dobry wskaźnik działalności publikacyjnej.

Oprócz wyżej skwantyfikowanego dorobku publikacyjnego, według informacji zawartych w załączniku 5, Kandydat jest autorem lub współautorem 30 prac w materiałach konferencyjnych, 22 publikacji nierecenzowanych, 8 instrukcji i materiałów szkoleniowych oraz 4 innych prac recenzowanych. Ponadto jest współautorem 38 tematycznych map opracowanych w różnych skalach dla całego kraju, województw i mniejszych regionów.

Zakres problematyki badawczej opublikowanych prac jest szeroki i koncentruje się wokół wieloaspektowych zagadnień związanych z oceną i racjonalnym wykorzystaniem potencjału produkcyjnego obszarów wiejskich, zagrożeniami środowiska oraz opracowaniem programów ochrony gleb z wykorzystaniem narzędzi GIS. Należy podkreślić, że wyniki badań mają duże znaczenie nie tylko z punktu widzenia poznawczego, ale również w wymiarze aplikacyjnym i praktycznym.

W okresie przed uzyskaniem stopnia doktora badania Habilitanta skupiały się na ocenie scaleniowych prac urządzeniowo-rolnych w terenach silnie urzeźbionych i możliwości stosowania melioracji przeciwoerozyjnych, a ich efektem była praca doktorska.

Po uzyskaniu stopnia doktora duże znaczenie miały badania procesów erozji prowadzone w różnej skali przestrzennej. W doświadczeniach mikropoletkowych badania 10 gatunków gleb o zróżnicowanym uziarnieniu umożliwiły określenie podatności utworów glebowych na spływ powierzchniowy i wymywanie gleby (straty gleby) oraz wykazały zależności pomiędzy wielkością i natężeniem opadów a ilością spływu powierzchniowego i wymytego materiału glebowego. Badania w skali mikrozelewni rolniczej realizowane w warunkach stałego monitorowania spływu powierzchniowego pozwoliły z kolei na określenie ilości składników biogenych wynoszonych ze zlewni, wymywanych z gleb pływowych wskutek erozji. Badania erozji wodnej na polach produkcyjnych miały na celu ocenę wpływu trzech systemów uprawy: tradycyjnej, konserwującej z siewem bezpośrednim i bezorkowej na ilościowe i jakościowe parametry erozji wodnej: określenie objętości i stężenia składników mineralnych w spływie powierzchniowym, masy i uziarnienia erodowanego materiału glebowego oraz zawartości w nim składników biogenych. Symulację erozji prowadzono na stokach o nachyleniu 10% z wykorzystaniem deszczowni. Wyniki badań wykazały, że największą skutecznością ochrony gleb przed erozją wodną charakteryzowała się uprawa konserwująca z siewem bezpośrednim, która zmniejszyła erozyjne straty gleby i próchnicy od 80 do 90%, objętość spływu powierzchniowego od 32 do 66%, straty fosforu od 44 do 75% i azotu od 36 do 65% oraz uprawa bezorkowa, która zmniejszyła straty gleby i próchnicy od 40 do 60%, objętość spływu powierzchniowego do 60%, a straty fosforu i azotu od 20 do 60%. Na podkreślenie zasługuje fakt, że przeprowadzone badania zostały wyróżnione Nagrodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dr inż. Jan Jadczyšin brał udział w opracowaniu podstaw tworzonego w IUNG-PIB Zintegrowanego Systemu Informacji o Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (ZSIRPP). Dane z tego systemu wykorzystał w wielu pracach badawczo-rozwojowych w wymiarze krajowym i regionalnym. Do znaczących osiągnięć przeprowadzonych badań w skali kraju zaliczam:

- opracowanie metodyki systemu monitoringu suszy rolniczej (SMSR) w Polsce, uwzględniającej kategorie podatności gleb na suszę, wielkość potencjalnej retencji wodnej gleb oraz zawartości wody ogólnie dostępnej dla roślin,
- ustalenie szczegółowych kryteriów wydzielenia gleb o ograniczonym drenażu, niekorzystnej strukturze gleby, dużej kamienistości i niekorzystnych właściwościach chemicznych oraz przygotowanie baz danych umożliwiających wydzielenie obszarów ONW według nowych, biofizycznych kryteriów,
- opracowanie założeń i metodyki wydzielenia obszarów przyrodniczo cennych, użytkowanych rolniczo HNVf (High Nature Value farmlands),

- opracowanie mapy obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego na podstawie danych rzeczywistych ładunków azotu wprowadzanego do gleby w postaci nawozów mineralnych i pochodzenia organicznego (saldo bilansu na powierzchni gleby).

Z punktu widzenia praktycznego duże znaczenie ma opracowanie nowego rozdziału w Urzędowej Tabeli Klas Gruntów dotyczącego klasyfikacji bonitacyjnej gruntów zrekultywowanych w kierunku rolniczym jako grunty orne.

W wymiarze regionalnym należy wymienić prace badawczo-wdrożeniowe dotyczące:

- opracowania Zintegrowanego Systemu Informacji o Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej dla określenia potrzeb ochrony gleb w województwie podlaskim,
- opracowania programu ochrony gruntów rolnych oraz ocenę żyzności i stanu degradacji w województwie świętokrzyskim,
- oceny właściwości użytkowych gleb, stanu zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi i siarką, zmian zakwaszenia gleb, potrzeb ich wapnowania oraz opracowania map: erozji wodnej, erozji wietrznej, podatności gleb na suszę rolniczą, potencjalnego i rzeczywistego zagrożenia suszą, odczynu gleb, zawartości materii organicznej, całkowitej pojemności wodnej gleb, zawartości wody ogólnie dostępnej dla roślin, wody niedostępnej dla roślin w województwie dolnośląskim.

Przejawem znaczącej aktywności naukowej dr. inż. Jana Jadczyzyna jest prezentacja wyników badań w ramach warsztatów naukowych oraz na konferencjach krajowych i międzynarodowych, m.in. we Włoszech i na Ukrainie. Jako Autor lub współautor Habilitant wygłosił 67 referatów na konferencjach, 51 referatów w ramach warsztatów oraz zaprezentował 44 postery.

Dr inż. Jan Jadczyzyn realizował swoje badania w ramach projektów badawczych krajowych i międzynarodowych, zadań w ramach działalności statutowej głównie we współpracy z różnymi zespołami badawczymi z IUNG-PIB w Puławach oraz innych jednostek w kraju m.in. z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, Instytutem Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach. Brał udział w realizacji 5 krajowych projektów badawczych i 2 międzynarodowych: PROLAND – „Centre of Excellence”, w którym pełnił funkcję zastępcy kierownika pakietu „Integrating soil and environmental databases and models to support protection and restructuring of rural areas” (lata 2004-2006) oraz projektu SERENA – „Soil ecosystem services and soil threats modelling and mapping”, w którym był zastępcą kierownika pakietu roboczego „Assessments and modelling selected bundles of threats and soil-based ecosystem

services at national and European scale” (lata 2021-2023). Ponadto Habilitant był kierownikiem 4, a wykonawcą 5 projektów w ramach badań statutowych. W Programie Wieloletnim IUNG-PIB uczestniczył w realizacji 5 zadań badawczych, w tym w trzech jako kierownik. W latach 2021-2022 był wykonawcą 6 zadań finansowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wyrazem aktywności w zdobywaniu środków jest też udział w przygotowaniu ośmiu projektów badawczych w tym trzech międzynarodowych, które nie otrzymały finansowania.

Słabszą stroną działalności dr. Jana Jadczyzyna jest uczestnictwo w stażach krajowych i zagranicznych. Zgodnie z dokumentacją (zał. 3) Kandydat deklaruje odbycie dwóch krótkoterminowych staży: jednego krajowego w SGGW w Warszawie oraz zagranicznego w South Dakota State University.

Dr inż. Jan Jadczyzyn był redaktorem 2 monografii naukowych. Wykonał recenzje wydawnicze 6 artykułów dla Archives of Environmental Protection, Ecohydrology & Hydrobiology, Studia i Raporty IUNG-PIB, Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie.

Potwierdzeniem znaczenia działalności naukowo-badawczej Kandydata i jego osiągnięć są cztery nagrody zespołowe i dwa wyróżnienia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz pięć nagród Dyrektora IUNG-PIB.

Reasumując stwierdzam, że aktywność naukowa dr. inż. Jana Jadczyzyna oraz wartość merytoryczna systematycznie powiększanego dorobku jest znacząca i spełnia wymagania stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień naukowy doktora habilitowanego.

5. Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę

Dr inż. Jan Jadczyzyn od 2006 r. prowadzi zajęcia z przedmiotu Systemy Informacji Geograficznej na studiach podyplomowych w IUNG-PIB „Gleboznawstwo, gleboznawcza klasyfikacja gruntów i kartografia gleb”, gdzie jest członkiem komisji egzaminacyjnej. Prowadził również zajęcia z przedmiotu Uwarunkowania glebowe produkcji roślinnej w Polsce na studiach podyplomowych "Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych" w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie.

Kandydat wykazał dużą aktywność w ramach działalności popularyzującej wiedzę naukową. Oprócz konferencji naukowych ważną formą upowszechniania wyników badań było przeprowadzenie 13 szkoleń m.in. dla doradców rolnych, nauczycieli szkół rolniczych, pracowników Biur Geodezji oraz 46 prelekcji i wystąpień dla jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz studentów i uczniów szkół rolniczych. Habilitant uczestniczył również w nagraniu filmu edukacyjnego na temat funkcjonowania Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej

w Polsce (film jest dostępny na stronie IUNG-PIB w Puławach: <http://www.susza.iung.pulawy.pl/>). Ponadto popularyzował wyniki badań w programie AGRO LATO w TVP Lublin w formie wywiadów na tematy dotyczące: Badania jakości gleb, Racjonalnego wykorzystania gleby, Struktury rozdrobnienia gospodarstw w województwie lubelskim oraz w radiu „Puławy24” i w Dzienniku Wschodnim.

Działalność organizacyjna Kandydata również nie budzi zastrzeżeń. Pełnił on funkcję Przewodniczącego Komitetów Organizacyjnych 15 konferencji i warsztatów naukowych, 9-krotnie był członkiem Komitetu Organizacyjnego. Był również współorganizatorem sesji terenowej podczas 30 Kongresu Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego „Gleba Źródłem Życia” w Lublinie w 2019 roku.

Dr inż. Jan Jadczyzyn jest członkiem wielu towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego (PTG), International Union of Soil Sciences (IUSS), Towarzystwa Rozwoju Obszarów Wiejskich (TROW), Polskiego Stowarzyszenia Agroleśnictwa (OSA), Polskiego Towarzystwa Agronomicznego (PTA), i World Association of Soil and Water Conservation (WASWC), w których pełnił funkcje m.in. Członka Zarządu Głównego Towarzystwa Rozwoju Obszarów Wiejskich i Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego. Uczestniczył w pracach Komisji PTG: Erozji Gleb, Genezy, Klasyfikacji i Kartografii Gleb, Oceny Gleb i ich Użytkowania. Doceniając znaczenie badań, wiedzę i duże doświadczenie dr. Jana Jadczyzyna, powoływano Go do różnych zespołów eksperckich: Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, Grupy Tematycznej MRiRW ds. Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Wiejskich, Zespołu ds. Infrastruktury Obszarów Wiejskich MRiRW, Zespołu Wojewody Lubelskiego ds. „Programu rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa województwa lubelskiego do 2030 r.”, Wojewódzkiej Grupy Roboczej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Marszałka Województwa Lubelskiego. W ramach działalności eksperckiej Kandydat opracował dwie opinie dla Sądów Rejonowych oraz jedną ekspertyzę dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Za całokształt działalności został odznaczony: Srebrnym Medalem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za „Długoletnią służbę dla rolnictwa” (2008 r.), Odznaką Honorową Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Zasłużony dla rolnictwa” (2002 r.) oraz Srebrną (2015 r.) i Złotą (2019 r.) Odznaką Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego.

Podsumowując scharakteryzowane powyżej obszary działalności należy podkreślić duże zaangażowanie Habilitanta w różne formy propagowania i upowszechniania wyników badań, udział w zespołach eksperckich oraz działalność w zakresie organizacji konferencji, warsztatów i szkoleń. Pozytywnie oceniam również działalność dydaktyczną.

Wniosek końcowy

Stwierdzam, że osiągnięcie naukowe dr. inż. Jana Jadczyszyna, przedstawione w formie monografii pt. „Ocena rolnictwa na obszarach problemowych w Polsce” stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej rolnictwo i ogrodnictwo. Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową. Na podstawie analizy przesłanych dokumentów pozytywnie oceniam również działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzującą naukę. Biorąc pod uwagę powyższe fakty, stwierdzam, że dr inż. Jan Jadczyszyn jest samodzielnym oraz doświadczonym pracownikiem naukowo-badawczym i spełnia w wystarczającym stopniu wymagania stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego zawarte w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2022 poz. 574). Wnioskuje zatem do Komisji Habilitacyjnej o podjęcie uchwały pozytywnie opiniującej wniosek Kandydata w tym zakresie, natomiast do Rady Naukowej IUNG-PIB w Puławach o podjęcie dalszych czynności w postępowaniu o nadanie dr. inż. Janowi Jadczyszynowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo.

Olsztyn, 12.05.2023 r.

Dr hab. inż. Sławomir Smółczyński, prof. UWM